

DUHOVNI POKLICI iz NAŠE ŽUPNIJE

Seznam sester, ki so delovale v naši župniji

	Ime in priimek	prihod	odhod
1.	s. Teonila Jamnik	18.3.1949	12. 8. 1965
2.	s. Tilena Jamnik	18.3.1949	22.3.1966
3.	s. Silverija Kos	10.5.1966	29.1.1967
4.	s. Roza Gerjevič	10.5.1966	10.10.1967
5.	s. Heladija Smolič	26.3.1966	19.4.1967
6.	s. Jožefina Krevs	8.8.1966	21.11.1969
7.	s. Hugolina Pohle	30.9.1967	23.1.1972
8.	s. Silvestra Jarc	14.4.1967	7.7.1988
9.	s. Rodula Podreberšak	1.7.1968	21.8.1968
10.	s. Tabita Pišlar	27.4.1970	31.3.1997
11.	s. Agapita Pekol	2.12.1972	39.11.1975
12.	s. Ljudmila Pogorelec	14.11.1973	31.7.1975
13.	s. Irena Poznič	10.9.1975	30.9.1995
14.	s. Perpetua Grmšek	7.7.1988	15.7.1992
15.	s. Hermina Pacek	20.7.1992	4. 8. 2008
16.	s. Ancila Kladnik	31.3.1997	27.8.1997
17.	s. Liberata Jenko	25.9.1997	25.9.1999
18.	s. Davorina Gregorc	26.12.1999	27.8.2000
19.	s. Amanda Potočnik	13.7.2002	27. 2. 2012
20.	s. Marta Rauh	13.7.2002	19. 8. 2004
21.	s. Andreja Čakš	31.8.2004	1. 9. 2006
22.	s. Jacinta Helena Umnik	10.7. 2007	19. 8. 2009
23.	s. Ema Podgrajšek	27.7. 2009	
24.	s. Judita Frančiška Čebular	24. 8. 2009	
25.	s. Marinka Prosen	24. 9. 2012	

S hvaležnostjo se spominjamo teh sester. Posebej se spominjamo pokojnih sester, ki so s svojim delovanjem zaznamovale ta kraj, sestra Amanda, s. Hermina in tudi rodna sestra moje stare mame - s. Tabita. Naj Bog vsem pokojnim sestram da zaslužen plačilo v nebesih.

KRAŠENJE in ČIŠČENJE

	Cerkev Cerklje	Krška vas	Pevska učilnica
SEPTEMBER	Župeča vas	Gor. Krška vas	Cerkveni MPZ
OKTOBER	Boršt	Dol. Krška vas	MPZ Cerklje ob Krki

Hvala vam, ki zvesto in zavzeto opravljate to veliko nalogo v župniji. Bog povrni. ☺

OKTOBER 2017

Leto XXX.

Začetek šole.

**Starši ne pozabite na blagoslov svojih otrok.
Vsak dan, naj jih spremlja vaš blagoslov.**

Živite v miru med seboj. Opominjamo pa vas, bratje: opozarjajte tiste, ki nočejo delati, tolažite malodušne, podpirajte slabotne, bodite potrpežljivi z vsemi. Glejte, da bi kdo ne vračal komu hudega s hudim, ampak si zmeraj prizadevajte za to, kar je dobro za vas in za vse (1 Tes 5, 13-15).

<i>V primeru, da opazite, da kakšna maša, ki ste jo naročili, ni napisana ali je narobe napisana, me prosim obvestite. Za napake se opravičujem in jih bom skušal tekom nedeljskih oznanih popraviti.</i>		
11. 9.	PON	Helga, spokornica / maša druge - Po danem namenu za rajne Cerklje 6'30 Po namenu za veroučence (sodelujejo veroučenci 7. razreda)
12. 9.	TOR	MARIJINO IME Cerklje 18'00 mama Marija Račič, 3. obl. in oče Anton ob rojstnem dnevu
13. 9.	SRE	Janez Zlatousti, škof in cerkveni učitelj Krška vas 18'00 Gašperin Ivan, 1. obl., Skopice
14. 9.	ČET	POVIŠANJE SVETEGA KRIŽA Cerklje 18'00 Gramc Janez obl., Cerklje 11
15. 9.	PET	ŽALOSTNA MATI BOŽJA Cerklje 18'00 Ana in Martin Komočar
16. 9.	SOB	Kornelji, papež in Ciprijan, škof in mučenec Stična Za pozabljene namene
17. 9.	NED	24. nedelja med letom - nedelja svetniških kandidatov Sir 27,30-28,7; Ps 103,1-2.3-4.9-10.11-12; Rim 14,7-9; Mt 18,21-35 »Gospodar tega služabnika se ga je usmilil, oprostil ga je in mu dolg odpustil« (Mt 18,27) Cerklje 7'00 Ljudmila Kodrič / TA DAN NABIRKA ZA BELJENJE Krška vas 9'00 Za farane Cerklje 10'30 Hribar Alojz 40. obl. in Frančiška 30. obl.
18. 9.	PON	Irena, mučenka Cerklje 18'00 Julka Pleterski, obl.
19. 9.	TOR	Januarij, škof in mučenec Cerklje 18'00 Mežič Jože in Marija ter starši in brat Lopatič
20. 9.	SRE	Evstahij, škof Cerklje 6'00 Za srečno vrnitev Žičkar
21. 9.	ČET	Matej, apostol in evangelist Krška vas 18'00 Viktor, Ana in Sandi Žibert
22. 9.	PET	Mavricij, mučenec Cerklje 18'00 Franci Cerjak
23. 9.	SOB	Pij iz Pietrelcine, duhovnik Cerklje 18'00 Srpčič Anton obl.
24. 9.	NED	25. ned. - Slomškova /katehetska Iz 55,6-9; Flp 1,20-24.27; Mt 20,1-16 »Tudi tem je rekel: »Pojdite tudi vi v vinograd, in kar je prav, vam bom dal« (Mt 20,4) pri mašah bo diakon Egon Hriberšek Cerklje 7'00 Oštir Stanislava 1. obl., in mož Franc /za farane Krška vas 9'00 Drago Stajnko ob r. dnevu, starši in stari starši Cerklje 10'30 Družina Radosavljevič in Drobnič
25. 9.	PON	Sergej, menih Krška vas 18'00 Mama in vsi ++ Dornik
26. 9.	TOR	Kozma in Damijan, mučenca Cerklje 18'00 Sonja Baznik, 1. obl. in vsi ++ Baznik
27. 9.	SRE	Vincencij, ustanovitelj lazaristov Cerklje 18'00 Ana in Franc Špiler
28. 9.	ČET	Venčeslav, mučenec Cerklje 6'00 Po namenu sester
29. 9.	PET	Mihael, Gabrijel, Rafael, nadangeli Cerklje 18'00 Anton Horžen
30. 9.	SOB	Hieronim, duhovnik in cerkveni učitelj Cerklje 8'00 Mama Veronika Zagorc

1. 10.	NED	26. ned., ROŽENVENSKA Ezk 18,25-28; Flp 2,1-11 ali 2,1-5; Mt 21,28-32 »Janezu niste verjeli, cestinarji in vlačuge pa so mu verjeli.« (Mt 21,32). Cerklje 7'00 Za farane / TA DAN NABIRKA ZA ORGLE Krška vas 9'00 Terezija Zidarič ob godu Cerklje 10'30 Jožica Zlobko, obl.
2. 10.	PON	ANGELI VARUHI Cerklje 18'00 Teja Iskra
3. 10.	TOR	Devica Marija Kraljica Cerklje 18'00 Tadej Horžen, starši in Božo Špiler in stari starši Kerin
4. 10.	SRE	Frančišek Asiški / Dekanijska konferenca v Cerkljah Cerklje 10'00 Ana in Anton Urbas
5. 10.	ČET	Marija Favstina, redovnica Cerklje 6'30 Jožefa in Alojz Fortuna (sodelujejo veroučenci 5. razreda)
6. 10.	PET	Bruno, ustanovitelj kartuzijanov - PRVI PETEK - obisk bolnikov Cerklje 17'00 Po namenu za rajne (sodelujejo birmanci II. skupina) Cerklje Po maši molitvena ura, ki jo pripravlja Karitas
7. 10.	SOB	Roženvenska Mati Božja Krška vas 7'00 Čaščenje Najsvetejšega in možnost za spoved Krška vas 8'00 + Jože Rutar in vsi ++ Rutar
8. 10.	NED	27. ned. med letom; Iz 5,1-7; Flp 4,6-9; Mt 21,33-43 »Nazadnje je poslal k njim svojega sina, rekoč: »Mojega sina bodo spoštovali.« (Mt 21,37) Cerklje 7'00 Za ++ IZGNANCE II. svetovne vojne Krška vas 9'00 Starši in stari starši Teršelič Cerklje 10'30 Pavla Marinček, 13. obl.
9. 10.	PON	Dionizij, škof in mučenec Krška vas 17'00 Starši Gričar in Smrekar (sodelujejo veroučenci K.v. - 4.-7. r)
10. 10.	TOR	Danilo, mučenec Cerklje 18'00 Ivan Potokar 40. obl. in mama Ana
11. 10.	SRE	Filip, diakon Cerklje 6'30 Po namenu za rajne... (sodelujejo veroučenci 6. razreda)
12. 10.	ČET	Maksimiljan Celjski, mučenec Krška vas 18'00 Terezija Zidarič ob r. dnevu
13. 10.	PET	Kolman, mučenec Cerklje 18'00 Starši in Ivan Horžen
14. 10.	SOB	Silvan, mučenec Cerklje 8'00 Oče Frančišek 9. obl. in mama Matilda Unetič in vse ++ Unetič
15. 10.	NED	28. ned. med letom Iz 25,6-10; Flp 4,12-14.19-20; Mt 22,1-14 ali 22,1-10 »Veliko je namreč poklicanih, a malo izvoljenih.« (Mt 22,14) Cerklje 7'00 Majda Stiplovšek r. Račič / TA DAN NABIRKA ZA beljenje Krška vas 9'00 Za farane Cerklje 10'30 Ambrožič Anton 9. obl. in žena Frančiška
16. 10.	PON	Marjeta, redovnica Krška vas 16'00 Za pozabljene namene (sodelujejo veroučenci K.v. 1 in 2. r)
17. 10.	TOR	Mati Terezija, redovnica Kapela - bolnica Brežice 19'00 Po namenu za rajne
18. 10.	SRE	Luka, evangelist Cerklje 18'00 Ivan Horžen - 40. obl., in starši Horžen (20. 10.)
19. 10.	ČET	Pavel od križa, duhovnik Cerklje 18'00 Franci Žibert ob rojstnem dnevu

20. 10. drugje	PET	Irena, mučenka Po namenu za rajne
21. 10. drugje	SOB	Uršula, devica in mučenka Po namenu za rajne
22. 10.	NED	29. - nedelja med letom - misijonska Iz 45,1.4-6; Ps 96,1.3.4-5.7-8.9-10; 1 Tes 1,1-5; Mt 22,15-21 »Tedaj jim je rekel: 'Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.« (Mt 22,21) Maševal bo Lojze Markelj (srečanje za vdovce in vdove; spoveduje Cerklje 7'00 Turšič Stane (po maši na voljo za spoved) Krška vas 9'00 Marjan Zagorc ob 81 rojstnem dnevu (20. 10.) Cerklje 10'30 Za farane (po maši kratko srečanje za vdovce in vdove)

Obisk kartuzijanov v naši župniji (22. 8. 2017)

V torek 22. avgusta smo bili od 2h do 4h deležni zelo lepega obiska v naši župniji. Prišli so vsi kartuzijani iz Pletarji. Kartuzijani so strog meniški red. Veliko molijo in delajo po svojih talentih. Veliko časa preživijo v tišini in premišljevanju. Enkrat na leto pa imajo dovoljen takšne vrste izlet v "bližnjo" okolico in letos so izbrali obalo Krke in našo župnijo. Posebej sem jih v molitev priporočil našo župnijo.

ORGLE IN BELJENJE

Trenutno smo orgle zbrali 47.158 evrov. S tem smo že čez polovico plačanih orgel. Glede beljenje in iniktiranje ter restavriranje fresk pa se je zbralo 8.214 evrov. Rad bi se zahvalil vse darovalcem za vaše darove. Glede obnavljanja poslikav smo nekoliko v dilemi, ker je to precejšen finančni zalogaj. Če bomo strgali belež po poslikavah se te lahko še bolj poškodujejo, če pa belež pustimo na steni pa tudi ne bo kvalitetno narejeno. Hvala vsem, ki tudi molite v ta namen.

Rad bi se zahvalil vsem, ki ste prostovoljno prišli pomagat in s tem župniji prihranili kar nekaj evrov. Bog povrni.

VPIS K VEROUKU ZA NOVO ŠOLSKO LETO

Nekateri ste že vpisali svoje otroke k verouku. Vabljeni, da čim prej to opravite še ostali. Na internetni strani naše župnije ali v župnišču lahko dobite prijavnico. Lahko se oglasite kadar želite, če prej pokličete. Posebej pa bom na razpolago za prijave:

V sredo 6.9. in četrtek 7.9. od 8'00 -12'00 in od 15'00 do 20'00. Od 11. 9. dalje pa bi že pričeli z veroukom. Predvideni urnik sledeč in upam, da ne bo večjih sprememb.

	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja
6'30	7. razred	4. razred	6. razred	5. razred	birmanci	8'00 - maša	
					15'00 prvoobhajanci	ministranti	2 razred maša 10'30
16'00	1/2 razred (K.v.)			16'00 (za vse, ki drugače ne morejo)		dramski	1. razred
17'00	4-7 razred (K.v.)			17'00 birmanci			
18'00	(maša K.v.)			18'00 maša		mladinski- 18'00	

MAŠE MED TEDNOM

Večerne maše med tednom bodo zaradi lažje uskladitve z veroukom ob 18'00, jutranje pa ob 6'00. Sobotna bo navadno ob 8'00 zjutraj.

PRILOŽNOSTNI PEVSKI ZBOR OB NEDELJAH

Nekaj mladih pevcev se je odločilo, da bi radi polepšali petje pri maši ob 10'30. Vabljeni pa tudi vsi mladi, ki se ob tem čutite nagovorjeni, da bi svoj talent darovali tudi Bogu v čast, da se pridružite. Prve vaje bodo 17. septembra ob 9'00 in ob 10'30 bi potem že peli pri maši. več informacij na telefon 051/355-617 ali na mail: david.spil@gmail.com

UVODNI PIKNIK ZA BIRMANCE

V soboto 26. avgusta so birmanski animatorji že povabili svoje birmance na besedno bogoslužje in piknik v Župeči vasi. Precej se jih je odzvalo in preživeli smo skupaj prijeten večer. Hvala vsem, ki ste poskrbeli za lepo vzdušje.

ZAČETKI ŠOLSTVA V NAŠIH KRAJIH (Cerklje ob Krki) II. del

POLITIČNA RAZDELITEV, ŠTEVILO PREBIVALSTVA, ŠOLSKI OKRAJ

Po politični razdelitvi od 1817 leta je kranjska dežela imela le 125 glavnih občin in sicer na Gorenjskem (v ljubljanskem okrožji ali kresiji) 48, na Dolenskem (v novomeškem) 57, in na Notranjskem (v postojnskem) 20. Podobčin ali sosesk pa je bilo v ljubljanskem okrožji 347, v novomeškem 379, in v postojnskem 160 — v vsem skupaj 886.

Cerklje (ob Krki) so bile eden od 125 samostojen občinskih okrajev, 86 po vrsti. Skupaj je okraj imel 3562 prebivalcev. Kot podobčine so k Cerkljam tedaj spadali Velika vas, Pudlog, Malo Mrazevo, Gorica, Drnovo, Cerklje, Gorenje, Skopice, Krška vas. Podatek je umesten tudi zato, ker se okraj ne sklada direktno z mejami župnij. Cerklje ob Krki je torej kot samostojna občina (občinski okraj) imela svoj mesto v zgodovini Slovenije in niti ni bila tako majhna. Kot primerjavo naj navedem, da je okraj Škocjan (89) imel 2006 duš, okraj Kostanjevica (80) kamor je med drugim spadal tudi Sveti križ je imela skupaj 3264 duš, Št. Jernej (81) 3177 duš, Čatež (82) - 2699 duš, Raka (83) - 3134 duš, Studenec (84) - 2882 duš, Krško (85) z Leskovcem 3455 duš.¹ V vseh teh okrajih so se ustanovljale "katoliške" šole in dekanije so težile po tem, da bi vsaka župnija imela vsaj eno šolo.

V šolskem letu 1859, kar je nekako čas po ustanovitvi šole v Cerkljah je bilo na Kranjskem v 288 kat. duhovnijah 12 glavnih šol, 149 pravih malih šol in 79 še ne prav ustanovljenih, skupaj torej 240 katoliških šol. Po jeziku je bilo 18 nemških, 108 slovenskih, in 114 slovensko nemških. S temi šolami je bilo združenih tudi 6 obrtniških in 211 nedeljskih šol. Krajev, iz katerih so otroci hodili v šolo, je bilo 2352 z 39176 za šolo ugodnimi otroci, od katerih jih je 29001 v šolo hodilo. V šoli je učilo 140 katehetov, 180 učencev, 24 podučencev, 33 učenic, 13 podučenic in 4 obrtniške učence. Šolskih pripravnikov je bilo 29. V 10 letih se je od 19% šoloobveznih otrok dvignilo na 54²

leta 1860 je bilo v kranjski deželi 180 učiteljev, 26 podučiteljev 31 podučiteljic, 17 obrtniških učencev, 4 šolski pripravniki. Lastnih šolskih poslopji na kranjskem je bilo 143. Na Kranjskem je bilo 238 katoliških ljudskih šol. 18 nemških, 96 slovenskih 124 slovensko nemških. Vseh otrok je bilo 52554. 30.063 jih je hodilo v šole.³

Leta 1863 je hodilo v vsakdanjo šolo 56% za šolo ugodnih otrok, v nedeljsko šolo pa 60%.⁴

V Krškem šolskem okraju, kamor so spadale tudi Cerklje ob Krki je bilo leta 1870 19 šol. Skupaj je bilo 41 razrednih sob, 4074 dečkov in 4095 deklic. Vsi so bili Slovenci samo trije dečki in pet deklic je bilo po materinem jeziku Nemcev. Na štirih šolah je bil v našem okraju učni jezik nemščina in slovenščina. Leta 1880 je bilo skupno v okraju 23 šol (41 razrednih sob, 20 knjižnic s 1368 knjig) in 1890 24 šol (50 razrednih sob, 23 šolskih knjižnic s skupno 1885 knjigami 4586 dečkov in 4335 deklic).

Leta 1902 je šola Cerklje ob Krki spadala v 5. šolski okraj - Krško. Poverjenik okraja je bil: Stiasny Ljudevit. 1. Gantar Ivan, učit., Št. Jernej. — 2. Stiasny Ljudevit, o kr. okr. šol. nadzornik, Krško. - 3. Trost Karol, nadučit., Št. Jernej. — Šole ljudske: 4. Boštanj, 5. Bransko-Kal, 6. Bučka, 7. Bušeča Vas, 8. Cerklje, 9. Čatež, 10. Dobovec, 11. Hrvaški Brod, 12. Št. Janž (3 izt.), 13. Št. Jernej (3 izt.), 14. Št. Jurij, 15. Kostanjevica (2 izt.), 16. Sv. Križ, 17. Krško (2 izt.), 18. Les-kovec (2 izt.), 19. Mokronog (2 izt.), 20. Veliki Podlog, 21. Radeče (2 izt.), 22. Raka (2 izt.), 23. Št. Rupert (3 izt.), 24. Studenec, 25. Svibno, 26. Škocijan (2 izt.), 27. Šmarjeta (2 izt.), 28. Telče, 29. Trebelno (2 izt.), 30. Tržišče (2 izt.), 31. Vel. Dolina, 32. Vel. Trn. - 33. Šola meščanska, Krško. — 34. Zevnik Ana, učit.,

PROGRAM LJUDSKE ŠOLE

Ljudske šole so bile šole na kmetih, poglavne šole pa so bile šole v večjih mestih. V ljudski šoli se je oblikovalo 5 temeljnih vidikov ki naj bi dale osnove znanja.

1. Krščanski nauk - To je temeljno izhodišče za vzgojo in temeljne vrednote
2. materni jezik - slovenščina je zelo poudarjen učni predmet.
3. šteti in računati - Osnovno ocenjevanje vrednosti raznovrstnih predmetov za kupčevanje.
4. risati - estetika
5. poznati zemljo, kjer gre za geografijo in osnovno poznavanje živalskih in rastlinskih vrst.⁵

Nedeljske šole pa naj bi obiskovali tisti, ki so obiskovali ljudsko šolo in naj bi še bolj uvajala v življenje, priprava za poklic.

PRVI UČITELJI V CERKLJAH OB KRKI

Najstarejši neposredni vir glede šolstva v Cerkljah se navaja v članku Potovanje za Savo iz leta 1862, ko so opisane tudi razmere v Cerkljah, ki niso pretirano pohvalne vsaj kar se prostora tiče. Takole pravi: "*Šolska izba v Cerkljah je komaj za tretjino otrok zadosti velika in je v najetem poslopju.*⁶ Šola v Leskovcu je čisto iz novega postavljena; ima dve prav prostorni izbi in stanovanje za učitelja in podučitelja. Razen nekaterih manjših

¹ Pisma do naših ljudi po Kranjskem v Kmetijske in rokodelske novice, 02.05.1866, letnik 24, številka 18. Prim. številke od 15-18.

² prim. Rodoljub Podratitovski. "Novice." Učiteljski tovariš letnik 1. številka 1 (01.01.1861). <<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-FT6YPKHA>>

³ prim. Učiteljski tovariš, 1862

⁴ Učiteljski tovariš (15.05.1864), letnik 4, številka 10. URN:NBN:SI:DOC-DWJ568FA from <http://www.dlib.si>

⁵ prim. Učiteljski tovariš, 1864, kaj naj se uči v naših ljudskih šolah in o nedeljskih šolah.

⁶ Glede na vire iz župnijske kronike lahko trdimo, da gre za staro Marinčkovo hišo v kateri je živel Matija Marinček, žena Marija r. Simončič in sedem otrok. Soba - učilnica, ki naj bi bila velika po pričevanju domačih, ki so še živeli v tej hiši velika cc 4x6 m in kot taka v tistih razmerah primerna za okoli 7-10 otrok. če je bilo učencev 3x preveč za učilnico jih je bilo skupaj torej okoli 25.

pomanjkljivosti je poslopje prav namenu primerno Da bi le otroci šolo pridno obiskovali. Ali kaj pomaga, ker se po deželi, menim skoraj povsod, ko mine izpraševanje za spoved in sv. obhajilo, šole zelo spraznijo. Tudi šolsko poslopje v Krškem je veliko, in z nekaterimi malimi preuredbami bi se dalo prav prostorna šolska izba napraviti. Šola v Rajhenburgu na Štajerskem je čisto iz novega postavljena, prav primerno razdeljena in je najlepše poslopje v celem trgu".⁷

Župnijska kronika Cerklje ob Krki glede ljudske šole piše da so "ljudsko šolo z enim razredom odprli v Cerkljah šele l. 1857.⁸ Petnajst let je bila v to najeta soba v h. št. 4. blizu cerkve v Cerkljah. L. 1872 pa se je zgradilo lastno poslopje na nadarbinskem, od župnika Krašovca kupljenem zemljišču. Krajni šolski svet je kupil 78 kvadratnih sežnjev od župnega urada skupno za 150 goldinarjev. Cerkveno predstojništvo je nabavilo za to vsoto srebrno rento (državno zadolžnico) št. 29.568 per 150 fb.

Leta 1892/93 se je razširila šola v dvorazrednico. L. 1904. pa se je zgradila ob državni cesti, na koncu vasi, nova prostorna šola, ki se je polagoma od trirazrednice l. 1908. razširila v petrazrednico.

Vse vasi domače župnije so všolane v Cerklje, l. 1906. pa so ji priklopili še Vihre iz leskovške župnije.

Poleg domače šole obiskuje več otrok, in to vsako leto, tudi obe učilnici v Brežicah: slovensko-nemško, in žal tudi nemško-šulferajnsko. V kljub vsem šolam cenimo lahko število analfabetov sedanjega roda na 25 odstotkov. Pripomnimo, da je število všolanih otrok zadnja leta nekako tri stotine."⁹

Šolsko kroniko so začeli voditi šele leta 1892, ko je bil učitelj v Cerkljah Simon Lomšek, ki pa je o začetkih šole zapisal "najstarejši podatki segajo nazaj do leta 1858, iz katerih je razvidno, da je bila tega leta že ljudska enorazrednica v Cerkljah. Sklepati je, da je bil nekje v vasi prostor, kjer je kot prvi učitelj poučeval Jožef Čerin, rodom Idrijčan."¹⁰

V župnijskih knjigah ni nikjer zabeleženo, da bi v župniji Cerklje ob Krki bival **Jožef Čerin**. V reviji Učiteljski tovariš iz leta 1868 najdemo tega učitelja, vendar je bil tedaj kot potrjen učitelj v Komendi vsaj od leta 21. oktobra 1865.¹¹ Isti Jožef Čerin je verjetno tudi objavil članek v istem časopisu o pomoči učiteljem in njihovim vdovam. V članku iz leta 1870 navaja: "Jaz, star 32 let, zavarujem 1000 gl ..." ¹² Glede na ta podatek naj bi

bil Jožef Čerin rojen 1838. Malo verjetno se zdi, da bi kot 16 leten fant leta 1854 že bil prvi učitelj v Cerkljah. Mogoče nekaj let kasneje. Ali je bil med učitelji v tedanjem času še nek drug Jožef Čerin? Se pa nastop v Komendi, ko je bil tam za trdno postavljen datumsko ujema z nastopom Simona Lomška v Cerkljah, kjer je prišel za njim kot učitelj. Vsekakor se zdi, da je bil Jožef Čerin le malo časa učitelj v Cerkljah, verjetno le slabo leto in ga zato v župnijskih knjigah ni zaslediti.

Učitelj in organist **Simon Lomšek**, ki je postavil trdne in visoke standarde dobrega učitelja v Cerkljah se je rodil 16. 10. leta 1830 v spodnjem Tuhinju staršem Jožetu Lomšku in Mariji rojeni Vrantar. Kdaj točno je prišel v Cerklje ni znano. Glede na osmrtnico leta 1911 pravi, da je šel v pokoj leta 1899 in da je bil v Cerkljah v šoli učitelj celih 41 let. To nam skupaj da ravno letnico 1858, kar bi lahko bila letnica njegovega prihoda v Cerklje kot tudi prvih spominov kot učitelj.¹³ V učiteljskem časopisu ga zasledimo v Cerkljah leta 1861, kjer je zapisan "Šim. Lomšek, uč. v Cerkljah"¹⁴ "Za trdno" je bil postavljen in potrjen v Cerkljah ob Krki začetek leta 1865¹⁵, poročil pa se je 7. 2. 1865 z Nežo Jurečič (rojena 16. 1. 1843) iz Črešnjic št 14<49>. V zakonu so se jima rodili otroci: Ernest (20. 1. 1866), Marija (28. 1. 1867) in Terezija (10. 8. 1869). Živel so v Cerkljah št *2 <del 54> pozneje pa so se preselili v Cerklje št 28 <56>.

Po zgodnji smrti žene se je znova poročil 8. 6. 1874 z Alojzijo Kuntarič iz Kostanjevice (r. 16. 1. 1845 - umrla 31.- 3. 1917) in se preselil na številko 40. V tem drugem zakonu so se mu rodili otroci: Katarina (25. 4. 1785), Janez (3. 7. 1876), ki je bil 17. 7. 1901 posvečen v duhovnika,¹⁶ Anton (1. 5. 1878), ki je prav tako kakor oče postal učitelj - učil je v Bušeči vasi. Poročil z Marijo Račič v Cerklje št 19 <39>. -Oba, Janez (III. razred) in Antonin (II. razred) sta navedena v šolskem letu 1888/89 med Novomeškimi učenci kot najboljša učenca z oznako - "Prav dobro so se učili".¹⁷ Ema 28. 4. 1880. Odšla v St Leonard v Siriji.¹⁸

Takoj ko je Simon Lomšek nastopil v Cerkljah je začel tudi družbeno delovati. Tako ga že leta 1866 najdemo med naročniki Učiteljskega Tovariša pod št 97. Bil je tudi dobrodelnik, saj je med člani, ki so iz društva darovali v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. Pri Simonu Lomšku zapisana relativno zelo visoka donacija glede na druge in sicer: *Šimon Lomšek, uč. v Cerkljah, vsega skupaj 23 gl. kot dodatek za 5 let in letni*

⁷ k. (15.10.1862). Potovanje za Savo. *Učiteljski tovariš, letnik 2, številka 20*. URN:NBN:SI:DOC-BXYAD3MF from <http://www.dlib.si>

⁸ Po krajevem Leksikonu dravske banovine pa naj bi bila ustanovljena že leta 1854, kar mogoče ni najbolj pravilno. Letnico 1857 potrjuje tudi zapiski Jožefa Lopatiča iz leta 1900, čeprav gre pri tem verjetno za prepis iz župnijske kronike. Prim. LOPATIČ S., Boršt, Salve 2013, 136.

⁹ Anton Gabrič, kronika cerkljanske fare v Korenine Cerkljanske fare (David Smukovič), 2014.,

¹⁰ Ivanšek Drago, 160 let šolstva v Cerkljah ob Krki, 2014, 10.

¹¹ L. Božič, Ivan Zarnik, Jožef Čerin (01.01.1868). Dopisi in novice. *Učiteljski tovariš, letnik 8, številka 1*.

URN:NBN:SI:DOC-608615IL from <http://www.dlib.si>

¹² J. Čerin. (01.10.1870). Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. *Učiteljski tovariš, letnik 10, številka 19*. URN:NBN:SI:DOC-SBR4ECPY from <http://www.dlib.si>

¹³ Slovenski učitelj (15.02.1911), letnik 12, številka 2. URN:NBN:SI:DOC-VD14IDHG from <http://www.dlib.si>

¹⁴ Učiteljski tovariš (01.08.1861), letnik 1, številka 8. URN:NBN:SI:DOC-BLHVSESD from <http://www.dlib.si>

¹⁵ Učiteljski tovariš (15.02.1865), letnik 5, številka 4. URN:NBN:SI:DOC-FYV6P2NE from <http://www.dlib.si>

¹⁶ Več o njem ste lahko prebrali v župnijskme listu marec 2017

¹⁷ Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole (1887/1888). URN:NBN:SI:DOC-QZ3KJXPR from <http://www.dlib.si>

¹⁸ Prim. David Smukovič, Korenine Cerkljanske fare

donesek za l 1870.¹⁹ Mogoče je bila že tedaj bolna njegova prva žena, za katero še ni znan podatek kdaj je umrla.

Najdemo ga med imenikom čast. družnikov in družnic sv. Mohorja leta 1870 poleg Cerkljanskega župnika Rant M in posestnika Račič Andreja, ki je leta 1859 izdelal Cerkljanske orgle.²⁰ Istega leta 1870 je od 24. avgusta do 27. septembra bil poklican v nadaljevalno šolo²¹. V letu 1874 je vpisan v imenik družabnikov glasbene matice.²²

Zanimivo je slediti tudi samo pismenost kraja, ki se kaže tudi po naročilu knjig. Tako so Mohorjeve knjige v letu 1880 iz Cerklj imeli naročene: *Rant Martin, župnik; Lomšek Simon, učitelj; Oberstar J., trgovec; Marinček Miha, Lajkobič Anton, posestnika, Pečnik Franc, čevljar, Avsec Marija, Rant Helena, dekleti, Jazbic Katra, Baznik Reza, ženi, Zakovšek Neža, deklet; Račič Jakob, posestnik; Omerza Miha, kovač; Ignoti Neža, žena, Gerlovič France, posestnik.*²³

Leta 1886 najdemo učitelja v Cerkljah - Šimen Lomšek med slovenskimi člani čebelarstva in sadjarstva društva.²⁴ Večkrat je zaslediti, da so učitelji imeli pičle dohodke, predvsem na Dolenskem je začetni težke razmere. vendar kakor pravi M Dobropoljski v članku "iz Dolenskega" *marljivost, delovnost, vačnost, zadovoljnost in pa po pametno in modro gospodarstvo more še tako pičle in slabe dohodke učiteljev zboljšati in jim tudi pridobiti božji blagoslov. ... Prav tako kot tisto, kar pomaga dvigovati dohodek učitelja šteje prav čebelarstvo in sadjarstvo in sviloreja.*²⁵ Revščina, predvsem v zimskih mesecih, je pripomogla, da je hodilo manj učencev v šolo.²⁶

Finančno se je družina Lomšek nekoliko opomogla leta 1887 tudi po prodaji ženinega (Alojzija Lomšek) posestva v Kostanjevici za 391 goldinarjev.²⁷

Učitelji so se zbirali skupaj in si med seboj v težkih razmerah pomagali. Vsaj od leta 1888 je bil Simon Lomšek tudi član pedagoškega društva Krško²⁸

V časopisu "Slovenec" iz leta 1888 - 3. novembra je zanimiv članek o sprejemu župnika Martina Končnika v Cerkljah. Pri tem je veliko vlogo odigrala prav šola s Simonom Lomškom na čelu. Zapis navajam v celoti: Iz Cerklj, 3. novembra. *Drugega Oktobra je nastopil svojo novo župnijo v*

*Cerkljah velič. gosp. Martin Končnik, bivši župnik v Javorji pri Litiji. Sprejem bil je prav krasen. Sprejel ga je župan s svojim odborom. Šolarji zapeli so slavnosti pristojno pesem, katero je uglasbil g. učitelj Simon Lomšek. Jedna šolarica podala je po kratkem nagovoru gosp. župniku šopek svežih cvetic. Navzočega je bilo mnogo ljudstva. Slovesnost povzdigovali so štirje slavoloki s primernimi napisi. Streljanje topičev naznanjalo je daleč okoli po ravni v tri dežele radost in veselje župljanov, ki so težko pričakovali dušnega pastirja, kajti bili so brez duhovnega očeta že celih 13 mesecev. Sploh se sme trditi, da Cerklje še niso videle takega sprejema. Rožnavensko nedeljo proslavil je novega gosp. župnika velič. gospod dr. Jurij Šterbenc, dekan v leskovci; zbralo se je tudi primerno število sosedskih gg. duhovnikov. Novi gospod župnik imeli bode obilo dela, ker je brez duhovnega pomočnika, a župnija pa šteje blizu 3000 duš, poleg tega je pa vse stanovanje in cerkev v slabem stanu.*²⁹

Leta 1890, ko je bila seja glavnega odbora kmetijske družbe Slovenije so mu podaljšali članstvo.³⁰

Leto pred smrtjo še beremo o njem kako je praznoval 80 letnico. "Nadučitelj Simon Lomšek v Cerkljah pri Krškem, starosta kranjskega učiteljstva, obhaja pojutrajšnjem 80 letnico."³¹

Leto kasneje je učitelj Simon Lomšek umrl. Ena izmed osmrtnic pravi: "Nadučitelj Lomšek umrl. Iz Cerklj na Dolenjskem: Tu je umrl dne .. februarja v starosti 81 let nadučitelj S i m o n L o m š e k. Bil je 41 let učitelj v Cerkljah, dokler ni stopil leta 1899 v stalni pokoj, organist pa je ostal do zadnjega časa. Ves odrasli rod v fari je hodil k njemu v šolo. Ljudstvo ga je visoko spoštovalo kot dobrega učitelja in vseskozi krščanskega moža."³²

Slabo leto po Lomškovi smrti zasledimo v časopisih zanimivo ponudbo za najem stanovanja: "Ob državni cesti z lepim vrtom zelo pripravno za kakega penzionista se da takoj ali za novembrov termin pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Lahko je tudi oženjen brez otrok ali pa samec ker ima lahko hrano po ceni v hiši. Pojasnila daje gospa Alojzija Lomšek, nadučiteljeva vdova, Cerklje pri Krškem (Dol.)."³³

V naslednji številki pa nekaj več o naši znani dobrotnici prve Cerkljanske šole - Josipni Hočevar (Radovljčanska v Krškem). Radi se spominjamo v molitvi svojih dobrotnikov.

¹⁹ Učiteljski tovariš (15.11.1870), letnik 10, številka 22. URN:NBN:SI:DOC-UHHU48ZE from <http://www.dlib.si>

²⁰ Koledarček Družbe svetega Mohora: za navadno leto 1871 (1871). URN:NBN:SI:DOC-SOHYXJYN from <http://www.dlib.si>. Leto postavitev orgel smo našli kot zapis v orglah samih.

²¹ Učiteljski tovariš (01.09.1870), letnik 10, številka 17. URN:NBN:SI:DOC-UODWU4DM from <http://www.dlib.si>

²² Poročilo društva Glasbene matice v Ljubljani. Glasbena Matica, 1874.

<<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-QZWN8NYD>>

²³ Koledar Družbe svetega Mohora: za prestopno leto 1880, stran 91 - 92

²⁴ Slovenski čebelar in sadjerejec, Janez Modic, 16.12.1886, letnik 4, številka 12. URN:NBN:SI:DOC-1WHMXXOC from <http://www.dlib.si>

²⁵ Učiteljski tovariš (15.07.1864), letnik 4, številka 14. URN:NBN:SI:DOC-IDRBMMGO from <http://www.dlib.si>

²⁶ Učiteljski tovariš. J.U.U.-sekcija za dravsko banovino, 01.05.1864. <<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-K4H1ILIE>> NOVICE

²⁷ Amtsblatt zur Laibacher Zeitung (30.04.1887), številka 97. URN:NBN:SI:DOC-8WH703WJ from <http://www.dlib.si>

²⁸ M. Rant., Valentin Skul, Robert Ziegler, Fr. Klinar, Odbor. (15.12.1888). Dopisi. *Učiteljski tovariš, letnik 28, številka 24.* URN:NBN:SI:DOC-VV1RJQCS from <http://www.dlib.si>

²⁹ Slovenec: političen list za slovenski narod (06.11.1888), letnik 16, številka 255. URN:NBN:SI:DOC-GPVDGGNO from <http://www.dlib.si>

³⁰ Kmetovalec: gospodarski list s podobami (15.03.1890), letnik 7, številka 5. URN:NBN:SI:DOC-44CR1JVP from <http://www.dlib.si>

³¹ Slovenec: političen list za slovenski narod (27.10.1910), letnik 38, številka 245. URN:NBN:SI:DOC-X9KU0S4F from <http://www.dlib.si>

³² Domoljub: slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo (09.02.1911), letnik 14, številka 6. URN:NBN:SI:DOC-UJJB6K3T from <http://www.dlib.si>

³³ Slovenec: političen list za slovenski narod (29.09.1911), letnik 39, številka 223. URN:NBN:SI:DOC-18YVY0GK from <http://www.dlib.si>